

повноваження в частині здійснення так званих "перевірок на світанку", які є звичайним інструментом отримання доказів у конкурентних відомствах більшості країн світу.

Після проведеного Огляду експертами ЮНКТАД було презентовано проект програми технічної допомоги Україні для подальшого розвитку законодавства та політики у сфері конкуренції. Міжнародні експерти позитивно оцінили готовність АМКУ до взаємовигідної співпраці з міжнародними організаціями.

За результатами проведеного Огляду з урахуванням виявлених актуальних питань було надано рекомендації Україні щодо покращення становища у сфері конкуренції, зокрема, розглянуто діяльність ЮНКТАД з нарощування потенціалу для надання допомоги АМКУ щодо виконання рекомендацій і зміцнення правозастосування у сфері конкуренції. Вказані рекомендації можуть бути використані при підготовці стратегічних програмних документів щодо розвитку конкуренції в усіх галузях економіки України, зокрема, під час доопрацювання проекту Закону України «Про затвердження Загальнодержавної програми розвитку конкуренції в Україні на 2014–2024 роки», розробленого АМКУ на виконання Указу Президента України від 12.03.2013 р. № 128/2013 «Про національний план дій на 2013 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010–2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава».

Відзначимо, що участь АМКУ в роботі різноманітних органів та програм ООН, зокрема співробітництво з Міжурядовою групою експертів з конкурентного законодавства та політики ЮНКТАД, дає можливість вітчизняним антимонопольним органам долучитися до глобального діалогу з актуальних питань у сфері розвитку конкуренції, отримати доступ до широкої бази знань країн-учасниць і наблизитись до стандартів провідних країн світу у сфері конкуренції.

І. С. О. Нуруллаєв,

асистент кафедри міжнародного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, кандидат юридичних наук

ДЕЯКІ ПИТАННЯ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ У БОРОТБІ ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ У РАМКАХ СНД

Злочинність на сучасному етапі розвитку суспільства становить надзвичайно серйозну небезпеку для його подальшого розвитку. Вийшовши за межі кордонів держав, злочинність набуває небезпечного транснаціонального характеру. Сьогодні уряду будь-якої країни (незалежно від засобів і ресурсів, якими вона

володіє) самотужки украї складно вживати заходів, ефективних для боротьби зі злочинністю, не вдаючись до тієї або іншої форми міжнародного співробітництва. Саме тому в сучасному міжнародному праві боротьба зі злочинністю належить до пріоритетних напрямків міжнародного співробітництва і зумовлена необхідністю взаємодії держав у цій важливій справі. Слід зазначити, що важливим зовнішньополітичним завданням для нашої держави є формування безпечного міжнародного середовища, розвиток кооперації у протидії злочинності у глобальному і регіональному вимірах, що є найважливішими гарантіями суверенного розвитку України. Нормативно-правовим забезпеченням міжнародного співробітництва України у боротьбі зі злочинністю виступає чимала кількість національних законодавчих актів, міжнародних угод, які у сукупності визначають засади зовнішньої політики держави у сфері протидії злочинності. Так, ст. 8 Закону України «Про основи національної безпеки України» від 19 червня 2003 р. до основних напрямів державної політики з питань національної безпеки України у зовнішньополітичній сфері відносить проведення активної міжнародної політики України щодо участі в міжнародному співробітництві у боротьбі з міжнародною злочинністю, міжнародним тероризмом, наркобізнесом, нелегальною міграцією, міжнародними організованими злочинними угрупованнями тощо. У ст. 7 Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» від 30 червня 1993 р. передбачається, що «міжнародне співробітництво у сфері боротьби з організованою злочинністю ґрунтується на нормах міжнародного права і чинного законодавства України, міждержавних і міждержавних договорах, двосторонніх відомчих угодах». Ст. 3 Указу Президента України «Про Стратегію національної безпеки України» від 12 лютого 2007 р. як одну із стратегічних цілей, пріоритетів та завдань політики національної безпеки України визначає участь нашої держави у «багатосторонніх заходах з протидії розповсюдженню зброї масового ураження, тероризму, транснаціональній організованій злочинності, торгівлі людьми, незаконному обігу наркотиків та іншим викликам міжнародній безпеці».

Важливим вектором зовнішньополітичної діяльності України є налагодження співробітництва у галузі протидії злочинності в рамках різноманітних міждержавних утворення. Це у повній мірі стосується і співпраці із окреслених питань у рамках Співдружності незалежних держав (тут і далі – СНД). Актуальність такого співробітництва особливо очевидна й пояснюється високою кримінальною активністю джерел внутрішніх і зовнішніх загроз безпеці держав-учасниць СНД, появою нових видів злочинності, а відкриті кордони держав-учасниць СНД дозволяють численним злочинним формуванням проникати без перешкод на територію інших держав, вчиняти злочини й уникати кримінальної відповідальності.

Соціально-політичні зміни в Україні й інших державах-учасницях СНД зумовлюють необхідність забезпечення належної правової і практичної бази

співробітництва правоохоронних органів та удосконалення вже існуючих механізмів цих держав. Актуальною також проблема збереження балансу співпраці цих держав, яка забезпечила б захист їх інтересів на основі взаємовигоди й паритетності. Взаємодія у сфері запобігання і боротьби зі злочинністю у межах СНД припускає, по-перше, розробку погоджених програм боротьби зі злочинністю; по-друге, підготовку й підписання відповідних угод про правову допомогу; по-третє, створення міждержавних органів для забезпечення взаємодії правоохоронних органів цих держав.

Одним із досягнень співпраці України з державами-учасницями СНД у сфері формування договірно-правової бази взаємодії національних правоохоронних органів у боротьбі зі злочинністю стало підписання ряду документів багатостороннього співробітництва. Серед них можна назвати: Конвенцію про правову допомогу і правові відносини в цивільних, сімейних і кримінальних справах від 1993 р., яка регламентує співробітництво з питань видачі злочинців; здійснення кримінального переслідування; розгляд справ, підсудних судам двох або декількох держав; передача предметів, що використовувалися при скоєнні злочинів; обмін інформацією про звинувачувальні вироки й судимості тощо; Протокол до Конвенції про правову допомогу і правові відносини в цивільних, сімейних і кримінальних справах від 1997 р.; Договір про правову допомогу та співпрацю між органами прокуратури від 1992 р., угоди, укладені міністерствами внутрішніх справ держав-учасниць СНД про співробітництво у боротьбі зі злочинністю («Про взаємодію Міністерств внутрішніх справ незалежних держав у сфері боротьби зі злочинністю» від 1992 р.; «Про взаємовідносини Міністерств внутрішніх справ у сфері обміну оперативно-розшуковою інформацією» від 1992 р.; «Про співробітництво Міністерств внутрішніх справ у галузі забезпечення матеріально-технічними засобами і виготовлення спеціальної техніки» від 1992 р.; «Про співробітництво Міністерств внутрішніх справ з техніко-криміналістичного забезпечення оперативно-службової діяльності» від 1993 р.; «Про співробітництво Міністерств внутрішніх справ у сфері боротьби з організованою злочинністю» від 1994); а також Договір про співробітництво держав-учасників СНД у боротьбі з тероризмом від 1999 р., Договір про порядок перебування і взаємодії співробітників правоохоронних органів на територіях держав-учасників СНД від 1999 р., Договір держав-учасників СНД про протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом і фінансуванню тероризму від 2007 р. тощо. Правову основу взаємодії держав-учасниць СНД у сфері протидії злочинності утворюють також Концепція формування правових основ і механізмів реалізації соціальної держави у країнах Співдружності, Концепція узгодженої прикордонної політики держав-учасниць СНД, Концепція співробітництва держав-учасниць СНД у боротьбі з тероризмом та іншими насильницькими проявами екстремізму та ін.

Міжнародна співпраця України з державами-учасницями й органами СНД у сфері протидії злочинності здійснюється в рамках реалізації п'яти програм: Міждержавної програми спільних заходів боротьби зі злочинністю на, Програми співпраці держав-учасниць СНД у боротьбі із незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і їх прекурсорів, Програми співпраці держав-учасниць СНД у боротьбі із тероризмом та іншими насильницькими проявами екстремізму, Програми співпраці держав-учасниць СНД у протидії незаконній міграції і Програми співпраці держав-учасниць СНД у боротьбі з торгівлею людьми.

Організаційну складову боротьби зі злочинністю у рамках СНД представляють такі органи: Виконавчий комітет (загальне керівництво), Рада колективної безпеки, Рада міністрів оборони, Рада командувачів прикордонними військами, Координаційна рада генеральних прокурорів, Рада міністрів внутрішніх справ, Бюро по координації боротьби з організованою злочинністю та іншими небезпечними видами злочинів на території держав-учасниць СНД, Рада керівників органів безпеки, Координаційна рада керівників органів податкових (фінансових) розслідувань, Рада керівників митних служб, Спільна робоча комісія з питань співробітництва із припинення правопорушень, пов'язаних з інтелектуальною власністю, спільна комісія по співробітництву в боротьбі з незаконною міграцією.

Таким чином, на сучасному етапі сформувалася достатньо широка організаційно-правова база, що є основою співробітництва держав у рамках СНД у боротьбі зі злочинністю. Головним завданням подальшої співпраці вбачається удосконалення цього механізму з урахуванням напрацьованого протягом десятиліть досвіду і одночасне звернення до новітніх досягнень у цій сфері. Успіх такої співпраці залежатиме від політичної волі та чіткого усвідомлення єдиних цілей – подолання злочинності, яка в умовах глобалізації набуває все більш різноманітних форм і загрожує як національній, так і міжнародній безпеці, та зменшення її негативного впливу.

Н. Ю. Онищук,

асистент кафедри фінансового права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, кандидат юридичних наук

ВПЛИВ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ НА ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ПРО ПОДАТКОВУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Питання про принципи податкової відповідальності як найбільш загальні директивні, імперативні норми-вимоги, що визначають зміст правового регулювання відносин податкової відповідальності, набуває все більшої значимості